

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Rydošová (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), je splnenie požiadavky vyplývajúcej z úlohy B. 1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 508 zo 14. októbra 2019 k návrhu úpravy hraníc slovenských komponentov lokality svetového dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy (ďalej len „lokalita UNESCO“), podľa ktorého vláda Slovenskej republiky zabezpečí dostatočnú právnu ochranu jednotlivým komponentom lokality UNESCO. Na základe vyššie uvedeného uznesenia vlády Slovenskej republiky vypracovalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, v spolupráci so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, návrh na vyhlásenie prírodnej rezervácie Rydošová (ďalej len „PR Rydošová“), ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územia, ktoré sa má stať spolu s prírodnou rezerváciou Udava novým komponentom lokality UNESCO.

Lokalita UNESCO bola zapísaná do zoznamu svetového dedičstva UNESCO v roku 2007. V roku 2011 bola táto lokalita UNESCO rozšírená o komponenty v Nemecku a v roku 2017 na 41. zasadnutí Výboru svetového dedičstva v Krakove o 63 nových komponentov z ďalších 9 krajín Európy. V roku 2019 vláda Slovenskej republiky schválila návrh na úpravu vymedzenia lokality UNESCO (<https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24259/1>) a PR Rydošová tvorí jeden z jej nových komponentov, nadväzujúci na komponent Udava. Navrhovaná PR Rydošová je podľa § 22 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zaradená do kategórie prírodná rezervácia a člení sa na zónu A a zónu B podľa § 30 zákona. Jadrovú zónu lokality UNESCO zahŕňa A zóna PR Rydošová. B zóna PR Rydošová tvorí nárazníkovú zónu so striktnou ochranou lokality UNESCO.

PR Rydošová je z väčšej časti (cca 80 %) súčasťou Chránenej krajinnej oblasti Východné Karpaty vyhlásenej vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 70/1977 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Východné Karpaty v znení zákona č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a novelizovanej vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 530/2001 Z. z. o Chránenej krajinnej oblasti Východné Karpaty a z menšej juhovýchodnej časti (cca 20 %) je súčasťou Národného parku Poloniny vyhláseného nariadením vlády Slovenskej republiky č. 258/1997 Z. z., ktorým sa vyhlasuje Národný park Poloniny.

Z juhovýchodnej časti (cca 20 %) je súčasťou Chráneného vtáčieho územia SKCHVU002 Bukovské vrchy, vyhláseného vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 25/2008 Z. z. ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Bukovské vrchy a z väčšej časti (cca 80 %) je súčasťou Chráneného vtáčieho územia SKCHVU011 Laborecká vrchovina vyhláseného vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 438/2009

Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáacie územie Laborecká vrchovina.

Z juhovýchodnej časti (cca 20 %) je súčasťou územia európskeho významu SKUEV0229 Bukovské vrchy a z väčšej časti (cca 80 %) je súčasťou územia európskeho významu SKUEV0387 Beskyd. SKUEV0229 Bukovské vrchy a SKUEV0387 Beskyd boli do národného zoznamu území európskeho významu zaradené výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu a do rozhodnutia Komisie 2008/218/ES, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma prvý aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne (Ú. v. EÚ L 77, 19.3.2008) (ďalej len „rozhodnutie 2008/218/ES“) . Rozhodnutie 2008/218/ES bolo ďalej aktualizované novšími rozhodnutiami a aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/100 z 28. novembra 2019, ktorým sa v prípade alpského biogeografického regiónu prijíma trinásť aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom (Ú. v. EÚ L 28, 31.1.2020).

Predmetom ochrany územia sú biotopy európskeho významu Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140) a Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130) a biotop prioritného druhu európskeho významu fuzáč alpský (*Rosalia alpina**) Predmetom ochrany územia je aj zabezpečenie ochrany prirodzených procesov a umožnenie prirodzeného vývoja prírodných spoločenstiev nachádzajúcich sa na tomto území. Biotopy európskeho významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 časť B k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Prioritný druh európskeho významu je označený v súlade s prílohou č. 4 k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Hlavným cieľom ochrany je zabezpečiť striktnú ochranu zóny A formou ochrany prirodzených procesov a umožnenia prirodzeného vývoja prírodných spoločenstiev, dosiahnuť zachovanie priaznivého stavu kategórie A alebo B predmetu ochrany v rámci celého komplexu lesných spoločenstiev a z dôvodu zápisu lokality UNESCO do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO zabezpečiť adekvátnu legislatívnu ochranu jadrovej zóny a nárazníkovej zóny lokality UNESCO v súlade s požiadavkami kladenými na toto územie medzinárodného významu. Hlavný cieľ ochrany je stanovený v projekte ochrany, spracovanom ako podklad na vyhlásenie PR Rydošová. Projekt ochrany o PR Rydošová je zverejnený na webovom sídle Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky na adrese <http://www.sopsr.sk/poprrydosova/>.

Územie navrhovanej PR Rydošová je vymedzené slovným opisom hraníc, zoznamom parciel a mapovým vymedzením. Územnoplánovaciú dokumentáciu tvorí územný plán Veľkého územného celku Prešovského kraja. Podľa dokumentu regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Snina je navrhovaná PR prevažnou väčšinou svojho územia súčasťou regionálneho biocentra RBc Kýčerský Grúň. Malou, východnou časťou zasahuje do

provinciálneho biocentra BC-P Poloniny. PR Rydošová je súčasťou nadregionálneho terestrického biokoridora, ktorý prechádza hrebeňom Nízkych Beskýd od Osadného na západ, pričom spája Bukovské vrchy s Čergovským pohorím. V blízkosti sa nachádza jadro provinciálneho biocentra BC-P Poloniny, jadro nadregionálneho biocentra NRBC Udava, regionálne biocentrum RBC Hlboké, Skury, Hrčasté a hydrický regionálny biokoridor RB Udava. Obec Osadné nemá spracovaný územný plán obce.

Zámer vyhlásiť PR Rydošová bol v zmysle § 50 zákona oznámený listom Okresného úradu Prešov č.: OU-PO-OSZP1-2019054150-2/SA zo dňa 6. novembra 2019 a prerokovaný bol dňa 6. decembra 2019. K zámeru bolo vznesených 23 pripomienok od 4 subjektov. Všetky zásadné pripomienky boli akceptované, resp. čiastočne akceptované.

Návrh nariadenia vlády bol v skrátenom medzirezortnom pripomienkovom konaní od 7. februára 2020 do 17. februára 2020. K návrhu bolo vznesených 34 pripomienok od 8 subjektov. Pripomienky boli prerokované a zapracované do materiálu. Návrh nariadenia vlády sa na rokovanie Legislatívnej vlády Slovenskej republiky predkladá bez rozporov.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

K § 1 ods. 1: Vyhlasuje sa PR Rydošová, ktorá má byť súčasťou lokality Staré bukové lesy a pralesy Karpát a iných regiónov Európy, zapísanej prvýkrát do zoznamu svetového dedičstva UNESCO rozhodnutím Rady pre svetové dedičstvo č. 31 COM 8 B.16 v roku 2007.

K § 1 ods. 2 a 3 a k prílohe č. 1: Vymedzuje sa územie PR Rydošová prostredníctvom katastrálneho územia a príslušného okresu. Ďalej sa uvádza, kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica PR Rydošová. Pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Snina uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica PR Rydošová. Ďalším zdrojom informácií o PR Rydošová a o vymedzení jej hranice je štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny, do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapíše PR Rydošová po vyhlásení jej ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územie je predmetom evidencie katastra. V zmysle § 51 ods. 5 zákona správa katastra na základe podkladov predložených ministerstvom vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude územie PR Rydošová evidované jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií (kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „104 Prírodná rezervácia (národná prírodná rezervácia)“).

Spôsob vymedzenia hranice PR Rydošová v prílohe tvorí popisná časť, zoznam parciel a mapa PR Rydošová a určenie technického podkladu pre zápis priebehu hranice, ktorým sa zabezpečuje presnosť vymedzenia priebehu hranice. Technickým podkladom na zápis priebehu hranice PR Rydošová je zjednodušený operát geometrického plánu na základe lomových bodov vedených v Štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny.

K § 2 a prílohe č. 2

K § 2 ods. 1 až 4 a k prílohe č. 2: Vyhlasuje sa zóna A a zóna B PR Rydošová podľa § 30 zákona a ochranné pásmo PR Rydošová podľa § 17 ods. 7 zákona. V zóne A platí piaty stupeň ochrany podľa § 16 zákona, v zóne B platí štvrtý stupeň ochrany § 15 zákona a v ochrannom pásme platí tretí stupeň ochrany podľa § 14 zákona. Spôsob vymedzenia hranice zóny A, zóny B a ochranného pásma PR Rydošová v prílohe tvorí popisná časť, zoznam parciel, mapa PR Rydošová a určenie technického podkladu pre zápis priebehu hranice, ktorým sa zabezpečuje presnosť vymedzenia priebehu hranice. Technickým podkladom na zápis priebehu hranice PR Rydošová je zjednodušený operát geometrického plánu na základe lomových bodov vedených v Štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny. Grafické podklady, v ktorých je zakreslená

hranica zóny A, zóny B a ochranného pásma PR Rydošová budú uložené na Okresnom úrade Snina a v Štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny.

K § 3 a prílohe č. 3

K § 3 ods. 1 a prílohe č. 3: Upravujú sa účel a predmet ochrany PR Rydošová. PR Rydošová je navrhovaná z dôvodu ochrany troch biotopov európskeho významu – Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140) a Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130) a biotopu prioritného druhu európskeho významu fuzáč alpský (*Rosalia alpina**). Biotopy európskeho významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 časť B k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z.“). Druhy, ktorých biotopy sú predmetom ochrany územia, sú zaradené do prílohy č. 4 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z..

K § 3 ods. 2: Lokalita Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy bola prvýkrát zapísaná do zoznamu svetového dedičstva UNESCO rozhodnutím Rady pre svetové dedičstvo č. 31 COM 8 B.16 v roku 2007 a v roku 2011 bola rozšírená. V roku 2019 vláda Slovenskej republiky schválila návrh na úpravu vymedzenia lokality UNESCO a PR Rydošová je súčasťou jedného z nových komponentov, v nadväznosti na PR Udava. A zóna PR Rydošová sa má stať súčasťou lokality UNESCO a B zóna územia tvorí striktnú nárazníkovú zónu lokality UNESCO. PR Rydošová je územím medzinárodného významu podľa § 28b zákona.

K § 3 ods. 3: Ciele starostlivosti o prírodnú rezerváciu, opatrenia na ich dosiahnutie a zásady využívania územia upraví program starostlivosti o lokalitu UNESCO.

K § 4

Účinnosť nariadenia vlády sa navrhuje od 15. septembra 2020.